

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13479/2024
03.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Олга Василијевић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1960/23 од 24.01.2024. године, у седници одржаној 03.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1960/23 од 24.01.2024. године - става првог изреке.

У преосталом делу ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1960/23 од 24.01.2024. године се **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1960/23 од 24.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 30169/20 од 20.12.2022. године, у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде материјалне штете – камате на исплаћену пензију, за период од новембра 2009. године до марта 2016. године исплати 426.026,37 динара и 24.945,94 динара, све са законском затезном каматом од 22.09.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у преосталом делу става првог изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде материјалне штете - камате за исплаћену пензију, за период од новембра 2009. године до марта 2016. године, исплати још 296.699,30 динара и још 16.880,61 динара, све са законском затезном каматом од 22.09.2022. године до исплате и тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде материјалне штете по основу неисплаћеног дела пензије, за период од новембра 2014. године до марта 2016. године, исплати 437.205,65

динара, са законском затезном каматом од 22.09.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 187.600,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати 73.614,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући дозвољеност ревизије изјављене против става првог изреке другостепене пресуде у смислу члана 410. став 2. тач. 4. и 5. у вези члана 403. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011...10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је утврдио да ревизија тужиоца није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 4. ЗПП је прописано да је ревизија недозвољена ако лице које је изјавило ревизију нема правни интерес за подношење ревизије.

Према члану 403. став 3. ЗПП ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима, ако вредност предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 03.08.2016.године. Вредност предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде у наведеном делу је 450.972,31 динара.

Тужилац нема правни интерес за изјављивање ревизије против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу којим је потврђено делимично усвајање тужбеног захтева, јер је доношењем такве одлуке тужилац успео у спору. Поред наведеног, вредност побијеног дела става првог изреке правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, па је Врховни суд оценио да ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена и применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у преосталом делу, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, у вези члана 378. ст. 1. и 2. и 367. став 1. ЗПП на коју се указује у ревизији у смислу члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, јер је према стању у списима тужени примерак првостепене пресуде примио 09.02.2023. године, а жалбу упутио суду препорученом пошљицом 17.02.2023. године, који дан се у смислу одредбе члана 104. став 2. ЗПП сматра даном предаје жалбе суду, па је другостепени суд

одлучивао о благовремено изјављеној жалби тужене. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП Врховни суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је професионална војна служба престала 30.06.2005. године по основу наредбе министра одбране од 04.01.2011. године, која је пресудом Управног суда У 1899/14 од 20.06.2014. године поништена, након чега је наредбом министра одбране од 22.10.2014. године одређено да тужиоцу престаје професионална војна служба са даном 12.11.2009. године. Решењем туженог од 26.11.2015. године поновљен је поступак окончан решењем Фонда за СОВО од 01.09.2005. године које је поништено у целости и признато је право на старосну пензију тужиоцу у месечном износу од 70.968,18 динара, односно 85% од пензијског основа, почев од 13.11.2009. године, од када тече и исплата. У поступку одлучивања о жалби тужиоца, тужени је решењем од 29.01.2016. године поништио решење од 26.11.2015. године, након чега је решењем од 04.04.2016. године поновљен поступак окончан решењем Фонда за СОВО од 01.09.2005. године које је поништено у целости, и одређено право на старосну пензију тужиоцу у месечном износу од 71.573,84 динара, односно 85% од пензијског основа почев од 13.11.2009. године од када и тече исплате. Тужилац се дописима од 03.03.2016. године и 14.04.2016. године обраћао туженом са захтевом да се изврши исплата одређене и коначно утврђене разлике са припадајућом затезном каматом. Према дописима туженог од 24.03.2016. године и 18.05.2016. године, обрачуната разлика између исплаћених пензија по решењу Фонда за СОВО од 01.09.2005. године и износа пензије утврђене решењем туженог од 26.11.2015. године износи 777.205,49 динара, колико је исплаћено тужиоцу 23.02.2016. године, а за период од 13.11.2009. године до 31.03.2016. године му је припадала разлика у износу 48.972,00 динара, која му је исплаћена 22.04.2016. године. Оценом налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 22.09.2022. године, законска затезна камата на износ од 777.205,49 динара за период од доспећа сваког појединачног месечног износа за исплату до дана исплате 23.02.2016. године износи 426.026,37 динара, а ако се на законску затезну камату на износ 426.026,37 динара обрачуна законска затезна камата од 24.02.2016. године до дана израде налаза и мишљења вештака, иста износи 296.699,33 динара, па збир укупних износа чини 772.725,70 динара. Законска затезна камата на 48.972,00 динара за период од дана доспећа сваког појединачног месечног износа за исплату до дана исплате 22.04.2016. године износи 24.945,94 динара, а ако се на законску затезну камату на износ 24.945,94 динара обрачуна законска затезна камата од 23.04.2016. године до дана израде налаза и мишљења вештака, иста износи 16.880,61 динара, па збир укупних износа чини 41.826,55 динара. Укупан износ мање исплаћене пензије у периоду од новембра 2014. године до марта 2016. године износи 247.307,64 динара, а законска затезна камата обрачуната на износ мање исплаћених пензија од доспећа појединачних месечних износа до израде налаза и мишљења износи 189.898,01 динара (укупно 437.205,65 динара).

На овако утврђено чињенично стање, правилно је другостепени суд применио материјално право из одредби Закона о облигационим односима када је оценио да тужиоцу припада право на исплату законске затезне камате због доцње у исплати пензије у износима утврђеним из налаза вештака обрачунатим за период од доспећа сваког појединачног месечног износа за исплату до дана исплате, са законском

затезном каматом од дана вештачења као дана коначно постављеног захтева за исплату до исплате, а да је у преосталом делу тужбени захтев неоснован.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Доцња дужника новчане обавезе повлачи за собом и плаћање затезне камате (члан 277. ЗОО) без обзира да ли је поверилац због тога претрпео штету (члан 278. ЗОО). Међутим, чланом 279. став 1. ЗОО прописано је и правило о забрани тзв. анатоцизма, тј. да на доспелу, а неисплаћену камату не тече затезна камата, изузев када је то законом прописано, а ставом 2. истог члана да се на износ неисплаћене камате може захтевати камата од дана када је суду поднесен захтев за њену исплату.

Како се дакле према Закону о облигационим односима не може наплаћивати камата на камату, то је супротно наводима ревизије правилан закључак другостепеног суда да тужилац за период доцње у исплати пензије може обрачунати камату од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, тако обрачунату камату углавничити и потраживати је као главно потраживање, у ком случају камата на тај износ може тећи од првог наредног дана након углавничења до коначне исплате, јер захтев да се досуди камата на камату не може уживати правну заштиту.

Правилно је другостепени суд оценио неоснованим и тужбени захтев за накнаду материјалне штете по основу неисплаћеног дела пензије за период од новембра 2014. године до марта 2016. године, јер је пензија тужиоцу у овом периоду умањена на основу Закона о привременом уређењу начина исплате пензија, а не услед неправилног и незаконитог рада туженог у смислу одредбе члана 172. ЗОО, што је у сагласности са решењем Уставног суда I Уз 531/14 од 23.09.2015 године (16.10.2015. године) којим је одбачена иницијатива за оцену уставности и сагласности са потврђеним међународним уговорима Закона о привременом уређењу начина исплате пензија („Службени Гласник РС“ бр. 116/14). Приликом доношења наведеног закона основни принцип био је солидарност друштвених субјеката у обезбеђивању средстава за равномерно подношење терета финансијске кризе. Мера смањења пензија уведена је у јавном интересу са циљем превладавања, односно отклањања негативних последица кризе у Републици Србији и то временски ограничено. При томе, поштовано је уставно начело социјалне правде, јер је смањење пензија предвиђено само за субјекте са већим пензијама, а не и за све пензионере.

Одлука другостепеног суда заснована је на чињеничном стању утврђеном током првостепеног поступка из кога је другостепени суд извео другачији чињенично правни закључак и применом одредаба материјалног права донео другачију одлуку од првостепеног суда, за коју су дати доволни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Делимично преиначење одлуке о главном захтеву, утицало је на одлуку о захтеву тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка и о захтевима странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, које су донете правилном применом одредби чл. 165. ЗПП

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић